

Colegiul Disciplinar de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii

HOTĂRÂRE

01 aprilie 2022

mun. Chișinău

Nr. 42/5

**Completul de contestație nr. 2 al Colegiului disciplinar de pe lângă
Consiliul Superior al Magistraturii în componență:**

Președinte Igor Mânăscuță

Membri Angela Oteanu

Iurie Cotruță

Examinând contestația cet. Salagor Ion împotriva Deciziei Inspecției judiciare nr. 49s-56p/m din 18 februarie 2022, emise pe marginea sesizării depuse la 13 ianuarie 2022 asupra acțiunilor judecătorului Cuculescu Veronica de la Judecătoria Orhei (sediul Rezina).

CONSTATĂ:

1. Argumentele sesizării

La 17 ianuarie 2022 Inspecția judiciară a înregistrat și repartizat pentru verificare prealabilă sesizarea nr.49s-56p/m privind tragerea la răspundere disciplinară judecătorul Cuculescu Veronica de la Judecătoria Orhei sediul Rezina pe art.4 alin.(1) lit.b) și i) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, semnată de Salagor Ion, condamnat la detenție pe viață în penitenciar de tip închis, deținut în Penitenciarul nr.17, Rezina, reprezentat în cauza penală invocată de avocatul Barbăneagră Sergiu și de avocatul Amihalachioae Gheorghe.

Autorul sesizării menționează că la 18.05.2019 cu avocatul Barbăneagră Sergiu a depus în judecată cerere, susținută de avocatul Amihalachioae Gheorghe, de reducere a pedepsei detenția pe viață în temeiul Legii nr.163 din 20.07.2017, care are efect retroactiv.

În argumentarea cererii au făcut trimitere la legislația națională, la decizia Curții Constituționale, la decizia Curții Supreme de Justiție din 17 decembrie 2020 prin care a fost admis recursul în interesul legii al Procurorului General în asigurarea interpretării și aplicării unitare a legii.

Potrivit acestora, reglementările din art.70 alin.(3/1) și (4), 84 alin.(1) și 85 alin.(1) CP, modificate prin Legea nr.163 din 20 iulie 2017 în vigoare de la 20 decembrie 2017, au efect retroactiv, se extind asupra persoanelor care au săvârșit faptele imputate până la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa dar au antecedente penale (art.10 alin.(1) CP, art.469 alin.(1) pct.14) CPP.

Judecătorul i-a admis cererea parțial, i-au fost *reîncadrate acțiunile în câmpul penal nou*, însă i-a respins cererea în partea aplicării legii retroactive la capitolul stabilirii pedepsei penale.

Mai mult, *trecând acțiunile în câmpul penal nou* judecătorul a considerat că e posibilă aplicarea art.39 CP (red.1961), cu toate că CSJ a stabilit că sunt aplicabile întocmai și în consecutivitate regulile art.70 alin.(3¹), (4), 84 alin.(1), 85 alin.(1) CP.

Curtea de Apel Chișinău a admis recursul avocatului Amihalachioae Gheorghe și a casat încheierea din 25.02.2021, dar a remis cauza la rejudecare și a motivat că prima instanță eronat a conchis că în privința lui nu sunt aplicabile art.10 și 10¹ CP, nu a ținut cont de art.70 alin.(3¹), 84 alin.(1) și 85 alin.(1) CP, raportate la art.10 și 10¹ CP.

2.Constatările inspecției judiciare

La data de 18.02.2022 Inspectorul-judecător al Inspecției Judiciare de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii, Victor Pruteanu a adoptat decizia **nr. 49s-56p/m**, de respingere ca neîntemeiată sesizarea din motivul lisei temeiurilor de abateri disciplinare, pe faptele/acțiunile descrise, care sunt neîntemeiate, acestea neconstituind temeiurile unor abateri disciplinare prevăzute de art. 4 alin. (1) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

Ca rezultat al verificării argumentelor expuse în sesizare, Inspecția judiciară nu a stabilit careva temeiuri rezonabile, care ar demonstra faptul comiterii de către judecătorul vizat în sesizare a unor abateri disciplinare, pasibile de angajare a răspunderii conform art. 4 din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, motiv din care sesizarea a fost apreciată ca fiind întemeiată și respinsă

3.Argumentele contestației

1. Nefiind de acord cu decizia din 18 februarie 2022 a Inspecției judiciare emise pe marginea sesizării depuse, cet. Salagor Igor, a depus în termen o contestație la 15.03.2022 (decizia contestată fiind recepționată la 28.02.2022), prin care își exprimă dezacordul asupra deciziei contestate .

2. În motivarea contestației depuse cet.Salagor Igor a menționat că decizia Inspecției judiciare din 18 februarie 2022, emise pe marginea sesizării depuse, este una neîntemeiată și necesită a fi restituită inspecției judiciare pentru cercetări suplimentare.

Totodată, cet. Salagor Igor, a indicat în mod repetat asupra încălcărilor invocate în sesizare, indicând că Inspecția Judiciară eronat a concluzionat asupra netemeinicii sesizării, pe care a examinat-o superficial, menționând că judecătorul vizat în sesizare este pasibili atragerii la răspundere disciplinară.

4. Aprecierea Completului de examinare a contestațiilor

Examinând contestația cet. Salagor Igor, împotriva deciziei Inspecției Judiciare și actele administrate în ședința Completului verificând argumentele expuse de inspectorul-judecător în decizie și cele a petiționarului în contestație, Completul de examinare a contestațiilor consideră că, contestația este neîntemeiată și urmează a fi respinsă, reieșind din următoarele considerente.

Potrivit art. 26 din Legea nr. 178 cu privire la atragere la răspundere disciplinară a judecătorilor, (1) După finalizarea cercetării disciplinare, în cazul constatării existenței elementelor constitutive ale abaterii disciplinare, inspectorul-judecător întocmește un raport, care, împreună cu dosarul cauzei disciplinare, se prezintă în termen de 3 zile colegiului disciplinar pentru examinare. În cazul în care nu se constată existența elementelor constitutive ale abaterii disciplinare, inspectorul-judecător întocmește o decizie motivată de respingere a sesizării, care poate fi contestată în modul stabilit la art.23 alin.(1¹).

Potrivit art. 28 din Legea nr. 178 cu privire la atragerea la răspundere disciplinară a judecătorilor (1) Completele de contestație examinează contestațiile împotriva deciziilor inspecției judiciare de respingere a sesizării. Procedura în fața completelor de contestație este scrisă. (3) Completele de contestație decid:

a) admiterea contestației și restituirea cauzei inspecției judiciare pentru verificări suplimentare;

b) respingerea contestației ca neîntemeiată.

Astfel, verificând circumstanțele de fapt, raportate la prevederile legale aplicabile, Completul de examinare a contestațiilor reține că, art. 4 alin. (1) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor stabilește în mod exhaustiv faptele/acțiunile, care pot constitui temei de abateri disciplinare în privința judecătorilor.

Completul de examinare a contestațiilor atestă că, la 18.05.2019 condamnatul Salagor Ion și avocatul Barbăneagră Sergiu au depus cerere, susținută de avocatul Amihalachioae Gheorghe, privind reducerea pedepsei detenția pe viață, cu efect retroactiv, în temeiul Legii nr.163 din 20.07.2017 care are efect retroactiv .

Prin încheierea din 23 februarie 2021 a Judecătoriei Orhei sediul Rezina, judecător Cuculescu Veronica, cererea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 16 decembrie 2021, a fost admis recursul avocatului Amihalachioae Gheorghe în interesele condamnatului Salagor Ion, casează încheierea din 23.02.2021 și emisă cauza la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet.

Curtea a menționat în motivarea concluziei din decizia indicată că, Salagor Ion este născut la 01.12.1982. **Prin sentința Judecătoriei Ștefan Vodă din 15.06.2001** a fost condamnat pe art.119 alin.(5) CP (1961) la 6 ani închisoare, cu suspendarea condiționat pe un termen de probă de 3 ani executarea pedepsei în baza art.43 CP (1961).

Prin sentința Judecătoriei Botanica mun.Chișinău din 10.05.2004 a fost condamnat: pe art.119 alin.(2) CP la 3 ani închisoare; pe art.225⁵ alin.(1) CP la 1 an

închisoare; pe art.88 pct.1, 4, 6, 7 CP la detențiune pe viață (toate în red.1961); pe art.187 alin.(2) lit.a), b), e), f) CP la 4 ani închisoare; pe art.186 alin.(2) lit.a), d) CP la 6 ani închisoare; pe art.27,195 alin.(2) CP la 15 ani închisoare (toate în red.2002).

Conform art.84 alin.(5) CP, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul total al pedepselor aplicate i-a fost stabilită pedeapsa definitiv detențiune pe viață.

În baza art.85 alin.(4) CP, prin cumul de sentințe, la pedeapsa aplicată i s-a adăugat partea neexecutată a pedepsei numite prin sentința Judecătorei Ștefan Vodă din 15.06.2001, fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă detențiune pe viață, cu executarea în penitenciar de tip închis.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 29.04.2008 a fost admis recursul în anulare, *casată sentința Judecătorei Botanica din 10.05.2004 și decizia Curții de Apel Chișinău din 15.12.2004 în partea încadrării juridice a acțiunilor*, a fost rejudecată cauza și pronunță o nouă hotărâre prin care: acțiunile încadrate pe art.119 alin.2 CP (1961) și art.186 alin.(2) lit.a), d) CP (2002), au fost reîncadrate pe art.186 alin.(2) lit.d) CP (2006), fiindu-i stabilită pedeapsa 5 ani închisoare; acțiunile încadrate pe art.27, 195 alin.(2) CP (2002) au fost reîncadrate pe art.188 alin.(3) lit.c) CP (2006), fiindu-i stabilită pedeapsa 9 ani închisoare. A fost menținută condamnarea pe art.187 alin.(2), lit.a), b), e), f) CP (2002) la 4 ani închisoare și pe art.88 pct.1, 4, 6, 7 CP (1961) la detențiune pe viață.

Potrivit art.84 alin.(5) CP, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul total al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită detenția pe viață.

Condamnatul Salagor Ion își ispășește pedeapsa detenție pe viață în Penitenciarul nr.17, Rezina.

Instanța de apel a mai constatat că, la momentul comiterii crimelor din 25.01.2002, 12.06.2002, 03.11.2002 pentru care a fost recunoscut vinovat, avea vârsta de 19 ani, iar prima instanța nu a ținut cont de modificările operare la art.70 alin.(3¹), 84 alin.(1) și 85 alin.(1) CP, în raport cu art.10 și 10¹ CP, *deoarece fapta a fost comisă în perioada 01.12.2016-29.12.2016, sentința fiind pronunțată la datat de 19.07.2019, însă Legea nr.163 a intrat în vigoare la 20.07.2017, prin urmare condamnatului îi sunt aplicabile prevederile menționat.*

Completul de examinare a contestațiilor notează că justiția se înfăptuește în numele legii de instanțele judecătorești prin Curtea Supremă de Justiție, prin curțile apel și prin judecătoria.

În cauzele examinare judecătoria iau decizii în mod independent și imparțial, acționează fără nici un fel de restricții, influențe, presiuni, amenințări sau intervenții directe sau indirecte, din partea oricărei autorități, inclusiv participanți la proces.

Independența judecătorului este o premisă a statului de drept și o garanție fundamentală a unei judecăți corecte, ce impune ca nimeni să nu poată interveni în deciziile și modul de gândire a unui judecător, decât prin procedurile judiciare stabilite.

Controlul legalității și temeiniciei acțiunilor procesuale efectuate în cadrul judecării cauzei și a actelor judecătorești de dispoziție ale primei instanțe, poate fi exercitat numai

de instanțele ierarhic superioare de apel și recurs în ordinea procedurii de atac prevăzută de lege și în conformitate cu procedurile jurisdicționale.

Normele de drept și standardele internaționale privind independența judecătorilor, stabilesc că sarcinile de interpretare a legii, de examinare a probelor, de evaluare a faptelor, sunt îndeplinite de judecător pentru a soluționa cazurile și nu pot da naștere răspunderii judecătorului, inclusiv disciplinar, decât în cazurile dovedite de rea-credință, de culpă intenționată, de neglijență gravă.

Sarcinile procedurale ale judecătorului constau în judecarea justă, în termen rezonabil a cauzelor de apărare a drepturilor încălcate sau contestate, a libertăților și a intereselor legitime ale persoanelor fizice, ale persoanelor juridice în diversitatea lor, ale autorităților publice, ale altor subiecți în raporturile juridice, în apărarea intereselor statului și ale societății, în consolidarea legalității și a ordinii de drept, în prevenirea cazurilor de încălcare a legii.

Instanța judecătorească soluționează cauzele în temeiul Constituției, a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, al hotărârilor și deciziilor CEDO, a hotărârilor Curții Constituționale, a legilor organice și ordinare, a actelor normative.

Totodată, Completul de examinare a contestațiilor atrage atenția asupra faptului că, interpretarea normelor de drept și coroborarea cu probele administrate, reprezintă elemente ale raționamentului logico-juridic. Interpretarea normelor este o operațiune rațională și logică de determinare a înțelesului și conținutului acestora, iar coroborarea probelor reprezintă un proces intelectual de evaluare a lor, în urma căror judecătorul stabilește situația de fapt ce urmează să fie încadrată în reglementările legale prin normelor de drept.

CSM și Inspekția judiciară nu sunt instanțe judecătorești și nu au competența legală de a se implica în procesul de judecare a cauzelor aflate pe rolul instanțelor judecătorești, de a se expune asupra legalității și temeiniciei acțiunilor procedurale efectuate și a actelor judecătorești emise. În caz contrar, interveniri și expuneri în cadrul examinării cauzei, aprecierea probelor verificarea legalității actelor judecătorești adoptate, a corectitudinii aplicării legislației, etc., ar constitui o imixtiune gravă în înfăptuirea justiției și asumare a competențelor instanței de judecată la înfăptuirea justiției, ce categoric nu se admite.

Completul de examinare a contestațiilor respinge argumentele din sesizare, că judecătorul nu a interpretat obiectiv, deplin și sub toate aspectele circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei; nu a argumentat concluzia din încheierea de respingere a cererii; nu a ținut cont de modificările frecvente a normelor legii, de coroborarea între aceste modificări, de decizia Curții Supreme de Justiție din 17 decembrie 2020 prin care a fost admis recursul în interesul legii în asigurarea interpretării și aplicării unitare a legii; etc., în virtutea căror ținând cont că la data comiterii unor crime din tot cumulul lor avea până la 21 ani, că a fost condamnat prin mai multe sentințe inclusiv și la pedeapsa cu detenția pe viață, legalitatea și temeinicia căror a fost verificată în condițiile legii, în viziunea lor era necesară admiterea dar nu respingerea cererii, iar ca urmare pretind ei că judecătorul ar fi comis abatere disciplinară.

La caz, Completul de examinare a contestațiilor atestă că referințele din sesizare se referă la acțiuni procedurale în cadrul judecării cauzei, la interpretări a normelor de drept și coroborarea între ele, la ajustarea concluziilor privind încadrarea cerințelor înaintate în normele de drept, reieșind aplicabilitatea lor în raport cu circumstanțele de fapt constatate prin probele administrate, care în complexitatea lor influențează care hotărâre să fie emisă în cauză, temeinicia și legalitatea cărei poate fi verificată și apreciată de instanța de judecată ierarhic superioară competentă în ordinea și modul reglementat de lege.

Totodată este relevant și faptul că, cauza este pe rolul instanței judecătorești și nu sunt admisibile oarecare acțiuni care pot constitui modalitate de influențare a judecătorului, iar dacă participantul la proces nu este de acord cu actele judecătorești, prin norma legii este reglementat dreptul de contestate, dar nu este reglementat că aceste acțiuni și acte procedurale ale judecătorului constituie temei legal pentru o încadrare a lor în oarecare abatere disciplinară.

Completul de examinare a contestațiilor atrage atenția asupra faptului că scopul independenței justiției este de a garanta fiecărei persoane dreptul fundamental de a fi examinat cazul său în mod echitabil, având la bază doar aplicarea dreptului și fără nici o influență nepotrivită, iar judecătorii trebuie să beneficieze de libertate neîngrădită de a soluționa în mod imparțial cauzele, în conformitate cu legea și cu propria apreciere a faptelor, iar judecătorii trebuie să ia decizii în mod independent și imparțial și să poată acționa fără nici un fel de restricții, influențe nepotrivite, presiuni, amenințări sau intervenții, directe sau indirecte, din partea oricărei autorități, fie chiar autorități judiciare.

De asemenea este importat și faptul că, independența judiciară înseamnă nu numai independența puterii judecătorești în ansamblul său față de celelalte puteri ale statului, dar privește și aspectul „intern”. Fiecare judecător, indiferent care este poziția sa în -sistem, exercită aceeași autoritate de judecată. Prin urmare, în soluționarea unei cauze, acesta trebuie să fie independent și față de ceilalți judecători, și față de președintele instanței sau față de celelalte instanțe (cum sunt, de pildă, instanțele de apel sau celelalte instanțe superioare). **Independența judecătorului constituie un factor determinant în realizarea accesului liber la justiție - drept fundamental, garantat de articolul 20 din Constituție.**

Independența judecătorilor este unul dintre principiile fundamentale de organizare și realizare a justiției. În aplicarea legii, independența judecătorilor exclude noțiunea de ierarhie, subordonare. Având rolul de a soluționa litigiile în mod obiectiv, conform legii, și fiind o putere prin ei înșiși, judecătorii nu pot primi ordine, instrucțiuni sau sugestii de nici un fel cu privire la activitatea lor judiciară, nici din interiorul, nici din afara sistemului judiciar. Principiile internaționale statuează în mod explicit că judecătorii trebuie să ia decizii în deplină libertate și să acționeze

fără restricție și fără a fi obiectul unor influențe, incitări, presiuni, amenințări sau intervenții nelegale, directe sau indirecte, indiferent din partea cărei persoane vin și sub ce motiv. Judecătorul, în calitate de deținător al autorității judecătorești, trebuie să-și poată exercita funcția sa în deplină independență în raport cu toate constrângerile/forțele de natură socială, economică și politică și chiar în raport cu alți judecători și în raport cu administrația judecătorească. Judecătorii trebuie să dispună de suficientă putere și să fie în măsură a și-o exercita în vederea îndeplinirii atribuțiilor. Independența judecătorului implică cerința soluționării litigiilor fără nici o ingerință, inclusiv din partea instanței ierarhic superioare.

Astfel, Coompletul de examinare a contestațiilor notează că, esența independenței judecătorului rezidă în autonomia acestuia la adoptarea deciziilor judecătorești, or potrivit articolului 114 din Constituție, Justiția se înfăptuiește în numele legii". Prin urmare, **judecătorii se supun numai legii**. Acest principiu îi protejează pe judecători, în primul rând, de influențe externe nepotrivite.

În același timp, principiul este aplicabil și în interiorul puterii judecătorești. Organizarea ierarhică a justiției, în sensul unei subordonări a judecătorilor față de președinții de instanțe sau față de instanțele superioare în procesul de soluționare a cauzelor, ar fi o încălcare evidentă a acestui principiu.

Completul de examinare a contestațiilor atrage atenția asupra faptului că, ideea fundamentală este aceea că judecătorul, în exercitarea atribuțiilor sale, nu este angajatul nimănui, acesta este deținătorul unei funcții de stat. El este astfel în slujba legii și este răspunzător numai în fața acesteia, iar în soluționarea unei cauze un judecător nu acționează la ordinele sau instrucțiunile nici unui terț din interiorul sau din exteriorul sistemului judiciar. Aceasta nu exclude obligația unui judecător de la o jurisdicție de grad inferior de a respecta o hotărâre anterioară a unei instanțe de grad superior în ceea ce privește interpretarea legii incidente în cauza ulterioară (precedentul judiciar).

Totodată, hotărârile judecătorilor urmează a fi întemeiate în baza prevederilor legale. Or, articolul 1 din Legea privind statutul judecătorului stabilește că judecătorul este unicul purtător al puterii judecătorești, investit constituțional cu atribuții de înfăptuire a justiției, **pe care le exercită în baza legii**, iar organizarea ierarhică a jurisdicțiilor nu poate aduce atingere independenței individuale a judecătorului. Într-un sistem care are la bază independența judiciară, instanțele superioare asigură coerența jurisprudenței pe întreg teritoriul țării prin hotărârile pronunțate de acestea în cauze individuale. Instanțele inferioare, fără a fi ținute în mod formal să respecte precedentele judiciare în țările cu sistem de drept continental, spre deosebire de situația din țările cu sistem common-law, tind să se conformeze la principiile enunțate în cuprinsul deciziilor instanțelor superioare pentru a evita ca hotărârile lor să fie anulate în căile de atac.

Completul de examinare a contestațiilor analizând conținutul sesizării în raport cu circumstanțele de fapt și de drept constatate deduce lipsa unor date temeinice care

să confirme bănuiele rezonabile a existenței abaterilor disciplinare prevăzute de norma art.4 din Legea cu privire la răspundere disciplinară a judecătorilor, în acțiunile judecătorului vizat în sesizare în procesul examinării cauzei.

Urmare a celor menționate, Completul de examinare a contestațiilor consideră întemeiată și legală decizia Inspecției Judiciare din 13 februarie 2022, prin care a fost respinsă ca neîntemeiată sesizarea depusă de cet. Salagor Igor, privind tragerea la răspundere disciplinară judecătorul Cuculescu Veronica de la Judecătoria Orhei sediul Rezina, or faptele invocate de către petiționar în sesizare nu conțin elementele vreunei abaterii disciplinare prevăzute de art. 4 alin. (1) din Legea nr. 178 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

Astfel, în lipsa constatării careva fapte ce ar indica, că în acțiunile judecătorului vizat persistă elemente al abaterilor disciplinare, prevăzute de art.4 al.1 al Legii cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, invocate de petiționar, Completul de examinare a contestațiilor consideră că Inspecția judiciară întemeiat a respins propunerea de admitere a sesizării parvenite, fapte ce condiționează respingerea contestației ca neîntemeiată.

În conformitate cu prevederile art. 18, 27-29 din Legea nr. 178 din 25.07.2014 Cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, Colegiul de admisibilitatea al Colegiului Disciplinar,

HOTĂRĂȘTE :

Se resping ca fiind neîntemeiate contestația depuse de cet.Salagor Igor împotriva Deciziei Inspecției judiciare nr. **nr. 49s-56p/m**, din 13 februarie 2022.

Hotărârea este definitivă.

Hotărârea se expediază părților și se publică pe pagina web a Consiliului Superior al Magistraturii (www.csm.md).

Președinte /semnătura/ Igor Mânăscuță

Membri /semnătura/ Angela Oteanu

/semnătura/ Iurie Cotruță